



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobců: a) S. A.
b) R. H.

t. č. v X
zastoupení Organizací pro pomoc uprchlíkům
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje,**
odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Věkoše 416, 503 41 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 2. 2018, č. j. KRP H-10957-23/ČJ-2018-050022-SV a č. j. KRP H-10959-23/ČJ-2018-050022-SV,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci napadli společnou žalobou v záhlaví specifikovaná rozhodnutí, kterými žalovaný rozhodl podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu

cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o jejich zajištění za účelem správního vyhoštění. Dobu zajištění žalovaný stanovil na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobců.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

2. Žalobci namítli, že v jejich případě nemůže být naplněn účel zajištění, kterým je správní vyhoštění z České republiky. A to proto, že pokud by byli vráceni do Íránu, hrozilo by jim skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 odst. 2 písm. a), b) a d) zákona o pobytu cizinců. V této souvislosti poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, a na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150. Žalovaný měl v souladu s citovanou judikaturou před vydáním rozhodnutí o zajištění předběžně posoudit možné překážky správního vyhoštění žalobců a učinit si úsudek o tom, zda je jejich vyhoštění alespoň potenciálně možné. Žalovaný se však otázkou realizovatelnosti vyhoštění žalobců nezabýval, nevypořádal se s individuálními okolnostmi daného případu a žalobce zajistil zcela automaticky.
3. Zajištění žalobců je nutné z uvedených důvodů považovat za nezákonné a odporující čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Žalovaný postupoval nepřiměřeně a v rozporu se zásadami činnosti správních orgánů. Rozhodnutí byla vydána v rozporu s § 2 odst. 3 a 4 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), protože žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a rozhodnutí představují nepřiměřený zásah do práv žalobců na osobní svobodu. Rozhodnutí jsou také, v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu, nedostatečně odůvodněna.
4. Žalobci museli z Íránu utéct vzhledem k tomu, že žalobce b) je Kurd íránského původu, který pracuje pro Demokratickou stranu Kurdistánu v Íránu. Uvedená strana je v Íránu zakázána, neboť požaduje federativní uspořádání a práva pro všechny menšiny. V případě návratu mu proto hrozí nebezpečí vážné újmy. Koncem prosince 2017, kdy byli žalobci na večeri u svých přátel mimo město, ve kterém žili, vtrhla policie do domu žalobce b) a odnesla všechny jeho dokumenty a počítač. Následně jej jeho otec varoval, a proto zůstali ze strachu ze zatčení dva dni u známých. Dne 26. 12. 2017 opustili Írán bez toho, že by se vrátili do svého domu. Žalobce byl následně informován, že dva lidé, kteří taktéž pracovali pro stranu, byli zatčeni policií a nyní jim hrozí trest smrti.
5. Žalobci dále poukázali na zprávy o zemi původu týkající se Íránu, konkrétně na Human Rights Watch 2017, Amnesty International Report 2016/17 a na U.S. Department of State - Human Rights Report 2016. Z uvedených zpráv dle žalobců vyplývá, že v případě nuceného návratu do Íránu jim hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Nedošlo by ke spravedlivému soudnímu procesu a žalobcům by hrozil trest smrti, případně mučení nebo nelidské či ponižující zacházení.
6. Žalovaný konstatoval, že na žalobce se nevztahují důvody znemožňující vycestování. Odkázal přitom na závazné stanovisko Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra však dané stanovisko vydalo ještě týž den, kdy došlo k zajištění žalobců, několik hodin poté, co o něj žalovaný požádal. Závazné stanovisko tak nebylo dostatečně připraveno. Žalobci s jeho obsahem nebyli seznámeni a v rozhodnutích o zajištění nejsou uvedeny

žádné konkrétní informace svědčící o možnosti vycestování žalobců. Z rozhodnutí se nelze dobrat toho, jak byl učiněn závěr, že na žalobce se nevztahují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.

7. Žalovaný ve vyjádřeních k žalobě (žalovaný podal samostatně vyjádření vztahená k jednotlivým žalobcům, jejich obsah je ale téměř shodný) shrnul závěry, k nimž dospěl v napadených rozhodnutích. Ve vztahu k otázce existence možných překážek správního vyhoštění a vycestování konstatoval, že žalobci byli podrobně dotazováni na to, co by pro ně znamenal návrat do domovského státu, zda jim doma hrozí nějaké nebezpečí atd. Žalobci pak v odpovědích na tyto dotazy nezmínili žádnou hrozbu, které by po návratu do země původu čelili. Žalovaný si rovněž v řízeních ve věci správního vyhoštění žalobců vyžádal závazná stanoviska Ministerstva vnitra, podle nichž se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování a jejich vycestování je s ohledem na § 179 zákona o pobytu cizinců možné. Žalobci v podané žalobě uvádějí, že jim v domovském státě hrozí nebezpečí. Svá vyjádření k dané otázce však změnili až poté, co bylo vydáno rozhodnutí o jejich zajištění, tedy až poté, co byli „náležitě poučeni“ pracovníky Organizace pro pomoc uprchlíkům.

III. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). O věci samé rozhodl, v souladu s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, bez nařízení jednání. Žalobu shledal **nedůvodnou**.
9. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie „oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání“.
10. Z předložených správních spisů plyne, že dne 29. 1. 2018 byli žalobci kontrolováni v obci Tuplice na území Polska jako cestující motorového vozidla jedoucího z Rumunska do Spolkové republiky Německo přes Českou republiku a Polsko. Ke kontrole nepředložili žádný cestovní doklad, ani žádné jiné platné oprávnění k pobytu na území Evropské unie. Dne 31. 1. 2018 byli předáni zpět do České republiky na základě čl. 6 Dohody mezi vládou České republiky a Polské republiky o předávání osob na společných státních hranicích (jednalo se o případ převzetí občana třetího státu, který protiprávně překročil státní hranice, kdy od překročení státní hranice neuplynulo 48 hodin).
11. Žalovaný zahájil s žalobci dne 1. 2. 2018 řízení ve věci správního vyhoštění. V rámci daných správních řízení žalobce téhož dne vyslechl. Oba žalobci shodně uvedli, že Írán opustili kolem 26. 12. 2017, a to z toho důvodu, že se chtěli usadit v Evropě, konkrétně v Anglii nebo v Německu. Žalobkyně a) zde chtěla studovat pedagogiku, žalobce b) pracovat ve zdravotnictví jako ošetřovatel. Z Teheránu odletěli do

- Istanbulu, poté pokračovali letecky do Bělehradu. Po krátkém pobytu v Srbsku se za pomoci převaděče dostali do Rumunska, odkud se následně vydali na cestu do Německa, při níž byli zadrženi polskou policií. V době opuštění Íránu měli platné cestovní pasy, avšak v Bělehradě je na pokyn převaděče zničili. V žádné zemi během jejich dosavadní cesty nežádali o azyl, nehodlají tak učinit ani v České republice. V České republice nechtějí zůstat, v současné době se chtějí vrátit domů do Íránu.
12. Žalovaný ještě dne 1. 2. 2018 vydal rozhodnutí o zajištění žalobců za účelem správního vyhoštění. Dne 2. 2. 2018 pak žalovaný rozhodl o uložení správního vyhoštění žalobcům podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. Dobu, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovil v délce 2 let, dobu k vycestování z území České republiky stanovil v délce 14 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění. Žalobci podali proti rozhodnutím o správním vyhoštění odvolání, rozhodnutí o zajištění napadli nyní posuzovanou žalobou.
 13. Žalovaný v žalobou napadených rozhodnutích o zajištění přezkoumatelně zdůvodnil naplnění výše citovaných podmínek stanovených v § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Konkrétně uvedl, z jakých důvodů dle jeho názoru v tomto případě nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, a v čem spatřuje nebezpečí, že by žalobci mohli mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobci tyto závěry nijak nezpochybňují, a tak ani krajský soud nepovažuje za nutné se jimi blíže zabývat.
 14. Námitky žalobců se omezují na tvrzení, že v jejich případě nemůže být naplněn účel zajištění, kterým je správní vyhoštění. Pokud by byli vráceni do Íránu, hrozilo by jim skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 odst. 2 písm. a), b) a d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný se dle jejich názoru touto otázkou adekvátně nezabýval, nezjistil dostatečně skutkový stav a jeho závěry o neexistenci důvodů znemožňujících vycestování žalobců do Íránu jsou nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (pro shrnutí žalobní argumentace viz výše body 2-6 rozsudku).
 15. Krajský soud k uvedeným námitkám předně podotýká, že podmínka tzv. reálného předpokladu dosažení účelu zajištění sice není v zákoně o pobytu cizinců výslovně zakotvena, vyplývá však z čl. 15 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále též jen „návratová směrnice“). V uvedeném ustanovení návratové směrnice se promítá zákaz svévolného zbavení či omezení svobody zakotvený v čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie. Rovněž podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a k ní se vztahující judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) musí zajištění nebo jiné zbavení osobní svobody cizince sledovat Úmluvou vymezený účel, tedy zabránit nepovolenému vstupu cizince na území nebo realizovat jeho vyhoštění či vydání (srov. např. rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 19. 2. 2009 ve věci *A. a další proti Velké Británii*, stížnost č. 3455/05, body 166 a 167). Totožné pravidlo plyne také z čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
 16. Nejvyšší správní soud proto dovodil, že správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince

podle mezinárodní smlouvy. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit (usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 As 79/2010 – 150).

17. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu nicméně v uvedeném usnesení zároveň zdůraznil, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován. Důležité také je, že správní orgán rozhoduje o zajištění cizince pod velkým časovým tlakem. Správní orgán má proto povinnost zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takovém případě je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné.
18. Těmto požadavkům žalovaný v nyní posuzovaných věcech dostal. Možnými překážkami realizace vyhoštění žalobců do země jejich původů se zabýval na str. 4-5 odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí. Konstatoval, že sami žalobci při výsledcích konaných v řízeních o správním vyhoštění uvedli, že se do Íránu mohou vrátit, aniž by jim tam hrozilo nějaké nebezpečí. Dále odkázal na závazná stanoviska Ministerstva vnitra, která si vyžádal v uvedených řízeních, podle nichž se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný dále neshledal, že by vydání rozhodnutí o zajištění představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobců, neboť žádné rodinné či jiné společenské vazby na území České republiky (či dalších členských zemí Evropské unie) nemají. Dle jejich vlastního vyjádření se veškerí příbuzní žalobců naopak nacházejí v jejich domovském státě.
19. Krajský soud považuje takové odůvodnění za dostatečné. Žalobci v žalobě zdůvodňují nebezpečí vážné újmy, které by jim hrozilo v případě návratu do Íránu, tím, že žalobce b) je Kurd íránského původu, který pracuje pro Demokratickou stranu Kurdistánu. Při výsledcích konaných v řízeních o správním vyhoštění se však o těchto skutečnostech nijak nezmínili. Jako důvod svého příchodu do Evropy uvedli touhu zde studovat a pracovat, nikoliv obavy z politicky či etnicky motivovaného pronásledování. Na dotaz, zda budou respektovat případné rozhodnutí opustit území České republiky, odpověděli kladně s tím, že budou chtít vycestovat domů do Íránu. Na dotaz, co by pro ně znamenal návrat do jejich domovského státu, odpověděli, že jim tam nic nehrozí. Možné překážky realizace správního vyhoštění, jak je žalobci uvádějí v žalobě, tak žalovanému před vydáním rozhodnutí o zajištění nemohly být známy. Krajskému soudu proto není zřejmé, proč by se jimi měl žalovaný v těchto rozhodnutích blíže zabývat.
20. Žalovanému nelze vytýkat ani nedostatečné zjištění skutkového stavu. V řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení (§ 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Nejedná se o rozhodnutí, kterému by předcházelo tradiční správní řízení, v němž by správní orgán zjišťoval skutkový stav v souladu s požadavky stanovenými ve správním řádu. Žalovaný nebyl povinen postavit najisto, že vyhoštění žalobců bude skutečně možné. Postačilo posouzení potenciality

jejich vyhoštění. K tomu měl žalovaný - s ohledem na výše uvedené - dostatek podkladů.

21. K námitkám žalobců, podle nichž závazné stanovisko Ministerstva vnitra nebylo dostatečně připraveno, krajský soud uvádí následující. Správní orgán je povinen opatřit si závazné stanovisko Ministerstva vnitra k tomu, zda je vycestování cizince možné, pokud je před rozhodnutím o zajištění cizince zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 79/2010 – 150). V nyní posuzované věci ale v době, kdy žalovaný rozhodoval o zajištění žalobců, nic takového zřejmého nebylo. Írán není zemí, u níž by bylo nutné blíže se zabývat možnými překážkami vycestování z úřední povinnosti (na rozdíl například od Sýrie, na jejímž území probíhá ozbrojený konflikt), přičemž žalobci v této fázi řízení o správním vyhoštění neuvedli žádné důvody, které by svědčily o tom, že v jejich případě bude možná nutné aplikovat zásadu *non-refoulement*.
22. Pokud si žalovaný přesto ještě před vydáním napadených rozhodnutí vyžádal od Ministerstva vnitra závazná stanoviska k tomu, zda je vycestování žalobců možné, jednalo se o úkon, který nebyl z hlediska vydání rozhodnutí o zajištění nezbytně nutný (byl však nezbytný pro účely vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, viz § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Z uvedených důvodů krajský soud považuje za nadbytečné zabývat se v tomto řízení blíže danými závaznými stanovisky. K tomu bude prostor při případném soudním přezkumu rozhodnutí o zajištění.
23. Stejně tak nepovažoval krajský soud za nutné zabývat se blíže zprávami o zemi původu týkajícími se bezpečnostní a politické situace v Íránu, na které žalobci odkázali v žalobě. Dle žalobců z těchto zpráv plyne, že v případě nuceného návratu do Íránu jim hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, které odvozují především z údajných politických aktivit žalobce b). Krajský soud však v tomto řízení přezkoumává rozhodnutí o zajištění žalobců, a to podle skutkového stavu, který tu byl ke dni rozhodování žalovaného. Jak již bylo uvedeno výše, žalobci tvrzení o politických aktivitách žalobce b) a o jeho příslušnosti ke kurdskému etniku uvedli poprvé v žalobě. Žalobcům nic nebrání v tom, aby tato tvrzení uplatnili rovněž v řízeních o správním vyhoštění (což ostatně, jak vyplývá ze správního spisu, učinili v odvoláních proti rozhodnutím o uložení správního vyhoštění), případně aby z tohoto důvodu požádali o mezinárodní ochranu. V těchto řízeních, eventuálně v navazujících soudních řízeních, bude dostatek prostoru k bližšímu posouzení uvedených zpráv, ve vazbě na tvrzení o politických aktivitách žalobce b).

IV. Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobci jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
25. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 20. března 2018

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce